

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/52/2018
Identifikačné číslo spisu: 6018200114
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6018200114.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: LES KORP, s. r. o., so sídlom Michalská 9, 811 03 Bratislava, IČO: 36 745 723, právne zastúpený: JUDr. Mário Keleti, advokát, Advokátska kancelária, so sídlom Hlavná 36, 981 01 Hnúšťa, IČO: 50 849 891, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, o všeobecnej správnej žalobe, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/29/2018-91 zo dňa 18. júla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobcovi priznáva právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutia správnych orgánov

1. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) rozhodnutím č. OU-BB-OSZP1-2016/011769-2 zo dňa 27.03.2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) zamietol žiadosť žalobcu o finančnú náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch podľa § 82 ods. 11 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení účinnom pre prejednávajú právnu vec (ďalej len „zákon o ochrane prírody“).

2. Žalobca si ako nájomca pozemkov parc. č. KN-C 3954/1 a 3959/2, k. ú. X., LV č. XXXX (nájomná zmluva č. 40/2007 zo dňa 27.11.2007, uzavretá s prenajímateľom - Mesto Rimavská Sobota ako vlastníkom) uplatnil na prvostupňovom správnom orgáne právo na finančnú náhradu v zmysle § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch nachádzajúcich sa v prírodnej rezervácii Kurinecká dubina, ktoré sú časťami priestorového rozdelenia lesa č.: 471 etáž 1 a 471 etáž 2 v lesnom celku Mestské lesy Rimavská Sobota, Lesnom hospodárskom celku Rimavská Sobota, o celkovej výmere 5,3974 ha v období platnosti Programu starostlivosti o lesy,

platného na roky 2007 - 2016, ktoré sú súčasťou parciel registra C-KN č. 3954/1 a 3959/2, k. ú. X., vo vlastníctve Mesta Rimavská Sobota. Žalobca si uplatnil nárok po skončení Programu starostlivosti o lesy platného na obdobie rokov 2007 - 2016.

3. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia vyplynulo, že podľa § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody bolo možné nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy uplatniť do troch rokov od nadobudnutia účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z. (ktorým došlo k novelizácii zákona o ochrane prírody s účinnosťou od 01.01.2014). Na zostávajúce obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy sa mal primerane uplatniť postup podľa § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody.

4. Program starostlivosti o lesy platný na roky 2007 - 2016 bol v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z. v ôsmom roku platnosti. V zmysle § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody bolo preto možné uplatniť nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti novely zákona o ochrane prírody, t. j. do 31.12.2016. Po uplynutí uvedenej doby už nebolo možné uplatniť nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy, platných ku dňu účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z. Postup podľa § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny by bolo možné uplatniť len na zostávajúce obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy, po priznaní finančnej náhrady na základe uplatnenia v zmysle § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody.

5. Žalovaný rozhodnutím č. 5773/2017-6.3 zo dňa 21.12.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zamietol odvolanie žalobcu a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V preskúmanom rozhodnutí uviedol najmä, že z ustanovenia § 61e ods. 7 písm. a) zákona o ochrane prírody v spojení s ustanovením § 61e ods. 6 písm. b) zákona o ochrane prírody vyplýva, že nárok na finančnú náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania možno uplatniť písomnou žiadosťou na okresnom úrade v sídle kraja v trojročnej lehote, ktorá, ak ide o obmedzenia na lesných pozemkoch, začína plynúť dňom platnosti rozhodnutia o schválení Programu starostlivosti o lesy alebo jeho zmeny, v ktorom boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody. Tvrdenie žalobcu o tom, že súčasná platná právna úprava priznáva nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania lesných pozemkov do troch rokov po skončení Programu starostlivosti o lesy, nezodpovedá ustanoveniu zákona o ochrane prírody, účinnému od 01.01.2014, v zmysle ktorého začína trojročná lehota na uplatnenie nároku plynúť dňom platnosti rozhodnutia o schválení Programu starostlivosti o lesy.

6. Ďalej uviedol, že žalobca uplatnil právo na finančnú náhradu žiadosťou zo dňa 09.03.2017, pričom na jej uplatnenie sa vzťahovalo prechodné ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody k úpravám účinným od 01.01.2014. Prvostupňový správny orgán postupoval správne ak v súlade s vyššie uvedeným ustanovením zohľadnil trojročnú lehotu na uplatnenie nároku na vyplatenie finančnej náhrady, ktorá začala plynúť od 01.01.2014 a uplynula dňa 01.01.2017.

II.

Konanie pred správnym súdom

7. Proti preskúmanému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote správnu žalobu na Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a navrhol toto rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zrušiť a vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie.

8. V podanej správnej žalobe najmä uviedol, že
- v žiadosti zo dňa 09.03.2017 uviedol, že žiadosť o vyplatenie finančnej náhrady uplatňuje vo výške 10 419,96 Eur za 10-ročné obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy, t. j. za obdobie rokov 2007 - 2016;

- z ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody vyplýva, že obdobie uplatnenia nároku v prípade programov starostlivosti o lesy, platných ku dňu účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z., je možné rozdeliť na dve časové obdobia;
- podľa prvej vety § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody možno uplatniť nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona (č. 506/2013 Z.z.), a teda podľa prvej vety tohto ustanovenia sa malo posudzovať len obdobie do 31.12.2013;
- obdobie od 01.01.2014 do skončenia platnosti programov starostlivosti o lesy malo byť posudzované tak, že sa mal primerane uplatniť postup podľa § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody, pričom žiadna lehota na uplatnenie nároku podľa tohto ustanovenia daná nebola, a to ani v citovanom prechodnom ustanovení a ani v § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody;
- žiadosť o vyplatenie finančnej náhrady mali správne orgány posudzovať oddelene za obdobie rokov 2007 - 2013 a oddelene za obdobie rokov 2014 - 2016;
- prvostupňový správny orgán v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia naznačil, že za obdobie rokov 2014 - 2016 je možné takto postupovať, pričom však neodôvodnil, prečo už sám žiadosť takto neposúdil.

9. Krajský súd dospel k záveru o tom, že preskúmané rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím je potrebné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému správnenému orgánu z dôvodu, že

- pre žalobcu sa v priebehu platnosti programu, a teda v priebehu uplatňovania obmedzení v bežnom obhospodarovaní lesných pozemkov, zmenili podmienky pre uplatnenie finančnej náhrady, na čo reflektuje z časti § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody;
- žalobca bol oprávnený uplatniť si finančnú náhradu za uplynulé obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z., teda za obdobia rokov 2007 - 2013, v lehote troch rokov od nadobudnutia účinnosti uvedeného zákona (01.01.2014), t. j. do 01.01.2017;
- za uvedené obdobia si žalobca náhradu v zákonom stanovenej lehote neuplatnil, uplatnil si náhradu za celé obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy (2007 - 2016), až žiadosťou zo dňa 09.03.2017;
- ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody určuje trojročnú lehodu len pre uplatnenie nároku na finančnú náhradu za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli do 01.01.2014, teda do nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy zákona č. 506/2013 Z.z.;
- § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody nevymedzuje lehodu pre uplatnenie nároku na finančnú náhradu za obdobia, ktoré nastali po nadobudnutí účinnosti zákona č. 506/2013 Z.z., teda po 01.01.2014;
- ohľadne zostávajúcich období platnosti Programu starostlivosti o lesy § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody odkazuje na primeraný postup podľa § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody, v ktorom je ale upravený len mechanizmus vyplácania finančnej náhrady;
- v ustanovení § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody nie je určená žiadna lehota na uplatnenie finančnej náhrady za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré nastali po 01.01.2014, teda po nadobudnutí účinnosti právnej úpravy zákona č. 506/2013 Z.z.;
- prechodné ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody je podľa názoru správneho súdu neúplné, pretože nepokrýva uplatnenie finančnej náhrady za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré nastali po 01.01.2014;
- zákon o ochrane prírody neúplne rieši situáciu, ktorá nastala u žalobcu, keď jeho prechodné ustanovenie § 104b ods. 8 rieši len nároky na finančnú náhradu týkajúcu sa obdobia pred 01.01.2014;
- z ustanovení zákona o ochrane prírody nevyplýva žiadna osobitná lehota na uplatnenie nárokov na finančnú náhradu za obdobia, v ktorých došlo k obmedzeniu v bežnom obhospodarovaní lesných pozemkov v dôsledku platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré nastali po 01.01.2014;
- z ustanovení zákona o ochrane prírody nevyplýva ani to, že by nárok na finančnú náhradu za zvyšné obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy bol podmienený uplatnením nároku za predchádzajúce obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, teda tie, ktoré nastali pred 01.01.2014;
- s ohľadom na nedôslednosť právnej úpravy je na mieste uplatniť taký výklad právnej normy, ktorý je v súlade s účelom zákona a v prospech adresáta právnej normy;
- vo vzťahu k obdobiu 2007 - 2013 žalobca zmeškal lehodu na uplatnenie nároku na finančnú náhradu a

vo vzťahu k obdobiam 2013 - 2016 orgány verejnej správy vec nesprávne právne posúdili, keď žalobcovi nárok na finančnú náhradu nepriznali;

- nový režim uplatňovania finančnej náhrady, upravený zákonom o ochrane prírody, ako aj jeho precizovanie v nariadení vlády č. 7/2014 Z.z., kde je upravený režim prvej žiadosti o finančnú náhradu a ďalšie žiadosti o finančnú náhradu, nemožno na prípad žalobcu aplikovať;
- procesný postup prvej žiadosti a ďalších žiadostí je navyše upravený len v nariadení vlády, ktoré je podzákonnou normou, ale zo zákona o ochrane prírody takýto režim nevyplýva;
- orgány verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodnili len veľmi stručne a správna úvaha, na základe ktorej pri rozhodnutí žalovaný postupoval pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu a výklad právnych noriem, ktorý zvolil, boli precizované až vo vyjadrení k správnej žalobe, preto krajský súd považuje rozhodnutia orgánov verejnej správy oboch stupňov aj za nedostatočne odôvodnené.

III.

Kasačná sťažnosť žalovaného, stanovisko žalobcu

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „sťažovateľ“) včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) a navrhol aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

12. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- v prípade žiadosti žalobcu zo dňa 09.03.20117, ktorou si uplatňoval finančnú náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch podľa programu starostlivosti o lesy na roky 2007 až 2016, bolo nepochybné, že vo vzťahu k jeho žiadosti sa uplatňovala lehota podľa ustanovenia § 61e ods. 7 písm. a) zákona o ochrane prírody, keďže k 01.01.2014 bol daný program starostlivosti o lesy už v ôsmom roku platnosti;
- účelom § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody bolo vyriešiť otázku uplatňovania nároku za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch vo vzťahu k novej úprave § 61e zákona o ochrane prírody, ktorá v niektorých prípadoch neumožňovala uplatnenie náhrady v prípade programov starostlivosti o lesy, ktoré boli už v platnosti k 01.01.2014;
- z uvedeného dôvodu zákonodarca v predmetnom ustanovení zákona ustanovil, že v prípade programov starostlivosti o lesy platných k 01.01.2014 možno uplatniť nárok do troch rokov od 01.01.2014;
- trojročná lehota ustanovená v § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody zodpovedá trojročnej lehote, ktorú zákonodarca ustanovil v § 61e ods. 7 písm. a) zákona o ochrane prírody;
- neuvedenie osobitnej lehoty pre obdobie programu starostlivosti po 31.12.2013 bolo zo strany zákonodarcu zámerné, nakoľko uplatnenie nároku na vyplatenie finančnej náhrady sa uplatní postup podľa prvej vety ust. § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody;
- pokiaľ prechodné ustanovenie zákona neumožňuje aplikáciu zrušenej normy v rámci prechodného obdobia, neplatnú normu na konkrétny prípad nie je možné za žiadnych okolností aplikovať a teda na daný prípad nemožno aplikovať ani trojročnú lehotu určenú predchádzajúcou právnou úpravou zákona, ktorá začína plynúť dňom skončenia programu starostlivosti o lesy;
- ustanovením druhej vety § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody sa krajský súd zaoberal len v tom smere, že v bode 40 svojho rozhodnutia uviedol, že: „Ohľadne zostávajúcich období platnosti Programu starostlivosti o lesy odkazuje toto ustanovenie na primeraný postup podľa § 61 e ods. 8 Zákona o ochrane prírody a krajiny, v ktorom je ale upravený len mechanizmus vyplácania finančnej náhrady.“ Vychádzajúc z výkladu krajského súdu je teda uvedená veta de facto nadbytočná, keďže odkazuje na ustanovenie § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody, ktoré sa uplatňuje bez ohľadu na tento odkaz;
- výklad ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody, ktorý žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán uplatnili krajský súd neprijal, pričom sa argumentáciou žalovaného zaoberal len v rámci jednoduchej úvahy bez toho, aby žalovaný poznal relevantné dôvody odmietnutia jeho postupu, ktoré by vychádzali z účelu uvedenej právnej úpravy;
- zákon rozlišuje medzi uplatnením nároku na náhradu (§ 61e ods. 7) a vyplácaním náhrady, resp. požiadanim o vyplatenie finančnej náhrady (§ 61e ods. 8);

- úprava § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody súčasne umožňuje vyplatenie pomernej časti z celkovej sumy náhrady za obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy po uplynutí obdobia, za ktoré sa vypláca;
- v zmysle § 1 ods. 4 nariadenia vlády sa takáto náhrada uplatňuje tzv. prvou žiadosťou, v rámci ktorej sa posudzuje splnenie podmienok pre uplatnenie nároku a následne ďalšími žiadosťami, pri ktorých sa už len posudzuje, či nedošlo k zmenám skutočností uvedených v prvej žiadosti o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady. Tieto ďalšie žiadosti, ktoré sú naviazané na prvú žiadosť, je možné podávať aj po uplynutí zákonnej trojročnej lehoty, keďže nárok bol uplatnený už v rámci prvej žiadosti;
- ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody v rámci svojej prvej vety určuje trojročnú lehotu na uplatnenie nároku, pričom súčasne uvádza, že túto je možné uplatniť len za uplynulé obdobie, keďže zákon spolu s nariadením vlády umožňujú vyplácanie náhrady len spätne;
- vzhľadom na to, že lehota pre uplatnenie nároku už bola v prvej vete ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody určená, je zrejmé, že zákonodarca neopomenul ustanoviť lehotu pre ďalšie obdobie, ale túto lehotu zámerne neurčil, keďže vychádzal z predpokladu, že je už určená a nepripúšťal možnosť uplatnenia nároku za obmedzenie bežného obhospodarovania vyplývajúce z jedného dokumentu - programu starostlivosti o lesy na dva krát, ako to vyložil krajský súd;
- druhou vetou ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody chcel zákonodarca zdôrazniť, že pokiaľ ide o náhradu za ďalšie obdobie programu starostlivosti o lesy, tu ide už o tzv. ďalšiu žiadosť, ktorou sa žiada o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady podľa § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody s tým, že nárok na náhradu už mal byť uplatnený v rámci prvej žiadosti ktorá ďalšiu žiadosť podmieňuje, keďže je spojená s uplatnením nároku;
- vyplácanie pomernej časti náhrady na základe viacerých rozhodnutí vyplýva z ustanovenia § 61e ods. 8 zákona o ochrane prírody, ako aj z ustanovenia § 61e ods. 9 zákona o ochrane prírody, podľa ktorého finančná náhrada je splatná do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej priznaní;
- vyplácanie pomernej časti finančnej náhrady na základe viacerých rozhodnutí je vždy podmienené podaním prvej žiadosti podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády, ktorou sa uplatňuje nárok na náhradu v zákonom stanovenej lehote, tak v prípade programov starostlivosti, ktoré boli schválené s platnosťou po 01.01.2014, ako aj v prípade programov starostlivosti platných k 01.01.2014;
- z ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody nevyplýva žiaden osobitný postup, ktorý by bolo možné oddeliť od režimu upraveného v ustanoveniach § 61e zákona o ochrane prírody, resp. v nariadení vlády s výnimkou ustanovenia trojročnej lehoty, ktorá nezačína plynúť odo dňa platnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy, ale od účinnosti novej úpravy, t. j. od 01.01.2014;
- z obsahu žalobcom predloženej žiadosti bolo jednoznačne zrejmé, že išlo o prvú žiadosť v zmysle § 1 ods. 4 písm. a) nariadenia vlády, ktorou možno nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania lesných pozemkov uplatniť výlučne v lehote podľa § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody;
- pokiaľ by si žalobca uplatnil nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za roky 2007 až 2013 platnosti programu starostlivosti o lesy, mohol následne v rámci ďalšej žiadosti podľa § 1 ods. 4 písm. b) nariadenia vlády požiadať o vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za roky 2014 až 2016 platnosti programu starostlivosti o lesy;
- obsahom podaného odvolania bola prevažne úplne iná argumentácia žalobcu ako v následnej žalobe a z tohto dôvodu konštatovanie krajského súdu, v rámci ktorého žalovanému vyčíta, že v rámci správnej úvahy sa nevenoval precíznemu výkladu ustanovenia § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody, ako to urobil vo vyjadrení k žalobe je nenáležité;
- pri výklade právnych predpisov a ich inštitútov nemôže správny súd postupovať výlučne gramaticky, ale musí si spoľahlivo ustáliť zmysel a účel dotknutej právnej normy;
- krajský súd pri rozhodovaní oprel všetky svoje tvrdenia prezentované v odôvodnení svojho rozhodnutia o čisto formalistický výklad ustanovenia 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody bez zohľadnenia účelu právnej normy;

11. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

12. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Právne závery kasačného súdu

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť.

14. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. novembra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

15. Kasačný súd po preskúmaní rozsudku Krajského súdu v Bratislave a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení rozsudku krajského súdu. Závery krajského súdu spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Podľa § 61e ods. 6 písm. b) zákona o ochrane prírody nárok na finančnú náhradu začína plynúť dňom nadobudnutia platnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy alebo jeho zmeny, v ktorých boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody.

Podľa § 61e ods. 7 písm. a) zákona o ochrane prírody nárok na finančnú náhradu možno uplatniť písomnou žiadosťou na okresnom úrade v sídle kraja v trojročnej lehote, ktorá, ak ide o obmedzenia na lesných pozemkoch, začína plynúť dňom vzniku nároku podľa odseku 6.

Podľa § 61e ods. 8 písm. zákona o ochrane prírody finančná náhrada na lesných pozemkoch sa vypláca každoročne vyplatením pomernej časti z celkovej sumy náhrady za obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy po uplynutí roku, za ktorý sa vypláca, ak oprávnená osoba nepožiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov. Ak oprávnená osoba požiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov, finančná náhrada sa vypláca po uplynutí rokov, za ktoré sa vypláca.

Podľa § 82 ods. 11 zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody môže žiadosť zamietnuť, ak nie sú splnené podmienky na jeho vydanie podľa tohto zákona alebo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

Podľa § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody v prípade programov starostlivosti o lesy platných ku dňu účinnosti tohto zákona možno uplatniť nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Na zostávajúce obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy sa primerane uplatní postup podľa § 61e ods. 8.

16. Predmetom konania pred krajským súdom bolo preskúmanie rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o náhradu za obmedzenie v bežnom obhospodarovaní lesných pozemkov v dôsledku uplatňovania Programu starostlivosti o lesy, ktorý bol platný a účinný v období od roku 2007 do roku 2016.

17. V priebehu programu starostlivosti o lesy, dňa 01.01.2014 nadobudol účinnosť zákon č. 506/2013 Z.z., ktorým sa zmenili podmienky pre uplatnenie finančnej náhrady. Na situáciu žalobcu mala dosah najmä zmena lehoty na uplatnenie nároku na finančnú náhradu, podľa ustanovení § 61e ods. 7 písm. a) v spojení s § 61e ods. 6 písm. b) zákona o ochrane prírody, v zmysle ktorých nárok na finančnú náhradu možno uplatniť písomnou žiadosťou v trojročnej lehote, ktorá, ak ide o obmedzenia na lesných pozemkoch, začína plynúť dňom nadobudnutia platnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy (podľa predchádzajúcej právnej úpravy bolo možné nárok na finančnú náhradu uplatniť do troch

rokov od skončenia programu starostlivosti o lesy).

18. Nakoľko k účinnosti novej právnej úpravy došlo v priebehu platnosti programu starostlivosti o lesy, zákonodarca v prípade programov starostlivosti o lesy platných ku dňu účinnosti novely zákona o ochrane prírody ustanovil v § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody lehotu na uplatnenie nároku na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy, a to v trvaní troch rokov odo dňa účinnosti novely, t. j. do 01.01.2017.

19. Je teda nepochybné, že žalobca bol oprávnený uplatniť si finančnú náhradu za uplynulé obdobia platnosti programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli pred nadobudnutím účinnosti novely zákona o ochrane prírody, t. j. za obdobia rokov 2007 - 2013 do 01.01.2017. Žalobca uplatnil náhradu za celé obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy (2007 - 2016) žiadosťou zo dňa 09.03.2017, a teda pokiaľ ide o „nárok na vyplatenie pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti" (§ 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody), tento si uplatnil nepochybné oneskorene.

20. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, v zmysle ktorého pokiaľ ide o v tom čase platné programy starostlivosti o lesy „ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody určuje trojročnú lehotu len pre uplatnenie nároku na finančnú náhradu za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli do 01.01.2014". Uvedené ustanovenie upravuje lehotu pre uplatnenie nároku na vyplatenie iba pomernej časti finančnej náhrady za uplynulé obdobie platnosti programov starostlivosti o lesy. Pokiaľ ide o nárok na náhradu za zvyšné obdobie Programu starostlivosti o lesy, zákon o ochrane prírody jeho uplatnenie časovo nelimituje, a jej priznanie nepodmieňuje priznaním náhrady (resp. jej včasným uplatnením) za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli do 01.01.2014. Uvedené podľa kasačného súdu neupravuje ani druhá veta § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody, odkazujúca na ust. § 61e ods. 8, z ktorého vyššie naznačené podmienky rovnako nevyplývajú.

21. Pokiaľ zákonodarca v snahe svojou normotvornou činnosťou regulovať správanie jednotlivca právnymi normami s nejednoznačným textom, t. j. že svoju vôľu oznamuje adresátom tak, že títo majú značnú neistotu, resp. pochybnosti o riadnom výklade vôle zákonodarcu, tak potom v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky nemôže byť takáto nejednoznačnosť vôle zákonodarcu vykladaná v neprospech slabšieho účastníka vzťahu.

22. V prípade aplikácie novej právnej úpravy (teda bez použitia prechodného ustanovenia § 104b ods. 8) by bolo možné stotožniť sa s argumentáciou sťažovateľa, nakoľko v § 61e ods. 6 a 7 zákona o ochrane prírody je ustanovuje lehotu na uplatnenie nároku na finančnú náhradu ako takú, nie len na jej pomernú časť. V prípade jej zmeškania nárok na vyplatenie finančnej náhrady podľa § 61e ods. 10 písm. a) zákona o ochrane prírody zaniká.

23. Ustanovenie § 104b ods. 8 zákona o ochrane prírody však upravuje trojročnú lehotu iba vo vzťahu k uplynulému obdobiu (t. j. do 01.01.2014). Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z.z. upravuje iba podrobnosti o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku, a z jeho obsahu (a teda ani z úpravy náležitostí tzv. prvej a ďalšej žiadosti) nebolo možné dôjsť k záveru o tom, že by vyplatenie finančnej náhrady za obdobie starostlivosti o lesy po 01.01.2014 bolo podmienené priznaním náhrady (resp. jej včasným uplatnením) za obdobia platnosti Programu starostlivosti o lesy, ktoré uplynuli do 01.01.2014.

V.

24. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď preskúmané rozhodnutie spolu s prvostupňovým rozhodnutím zrušil, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

25. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi ktorý mal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému (sťažovateľovi) (§ 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.